

กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน
โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

คำนำ

สื่อการสอน “กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชน ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” ชุดนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นสื่อการสอนที่ใช้ในการบรรยายให้คุณครู หรือผู้รับผิดชอบโครงการทราบในภาพรวมของโครงการ และใช้เป็นแนวทางในการสอนกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สื่อการสอนชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อคุณครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ที่ได้รับฟังบรรยาย หรือผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูล

หัวข้อการนำเสนอ

- พระราชปณิธาน
- ความเป็นมาของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน
- วัตถุประสงค์
- การบริหารจัดการ
- การบันทึกบัญชี
- การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี
- สรุป

พระราชปณิธาน

แผ่นดินเอ๋ยแผ่นดิน
แลดูไกลสุดลูกหูลูกตา
เหมือนมารดาเลี้ยงบุตรให้สุขศรี
ข้าตั้งจิตสนองเขตประเทศไทย

ในแถวถันนี้ไซ้รักกว้างหนักหนา
ล้วนไร่นาเขียวขจีพงพีไพร
แผ่นดินนี้นี้แหละข้าอาศัย
รักษาให้ยังยืนคู่ฟ้าเอ๋ย

พระราชนิพนธ์ใน
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
วันอังคารที่ 22 กันยายน 2513

พระราชปณิธาน (ต่อ)

พระราชปณิธานของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์ ยังคงดำรงอยู่ตราบจนปัจจุบัน ทรงให้ความสำคัญกับการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารให้ได้มีโอกาสเท่าเทียมกับคนอื่น ๆ ให้มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถดำรงตนอยู่ได้ในภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ซึ่งส่งผลดีไม่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น แต่พระกรุณาธิคุณยังแผ่ขยายไปสู่เด็กและเยาวชนในนานาประเทศ

ความเป็นมาของของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

“...เรื่องสหกรณ์โรงเรียน (เริ่ม พ.ศ. 2534) ก็เป็นงานหนึ่งที่ข้าพเจ้าพยายามจัดให้มีขึ้นทุกแห่ง เมื่อเริ่มโครงการข้าพเจ้ากำชับไว้ว่าผลผลิตที่เกิดจากงานเกษตรห้ามขายเด็ดขาด ต้องให้นักเรียนรับประทาน เพื่อบำรุงร่างกาย ซึ่งเป็นจุดประสงค์หลักของโครงการ ถึงแม้ว่าจะมีปริมาณเกินกว่าที่จะบริโภคได้หมด ก็ให้ทำการถนอมอาหารเก็บไว้ หรือแจกให้นักเรียนไปรับประทานที่บ้าน ต่อมาเมื่อโครงการประสบความสำเร็จพอสมควรแล้ว ก็ยอมให้ขายได้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนให้โครงการบางส่วนเลี้ยงตัวเองได้ ทั้งนี้ ต้องไม่ให้มีผลกระทบต่อภาวะโภชนาการ เมื่อมีการซื้อขายก็ต้องเกี่ยวข้องกับระบบเศรษฐกิจ ข้าพเจ้ามีความเห็นว่าระบบที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับพื้นที่ที่เป็นที่ตั้งโรงเรียน ตชด. มากที่สุดก็คือ ระบบสหกรณ์ เพราะแต่ละคนมีเงินน้อย เมื่อร่วมกันจึงพอลงทุนธุรกิจใด ๆ ได้ ในหนังสือเรียนชั้นประถมศึกษา ก็มีบทที่ว่าด้วยการสหกรณ์อยู่แล้ว จึงสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจริงในโรงเรียน กรมส่งเสริมสหกรณ์ (สหกรณ์จังหวัด สหกรณ์อำเภอ) ได้มาช่วยจัดกิจกรรมสหกรณ์ โดยให้สหกรณ์ (จริง ๆ) ที่อยู่ใกล้เคียงช่วยเป็นพี่เลี้ยงดูแล แนะนำให้กรรมการสหกรณ์เด็กนักเรียนไปดูงานถ้าเป็นไปได้...”

พระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
หนังสือสืบสานพระราชปณิธานสามทศวรรษจรุสเกล้าฯ การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร
พุทธศักราช 2554

ความเป็นมาของของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน (ต่อ)

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่า การปลูกฝังสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชนโดยเริ่มจากโรงเรียนเป็นอันดับแรก จะก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรงร่วมใจในกลุ่มของนักเรียน ตลอดจนครูและประชาชนในท้องถิ่นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเห็นประโยชน์ส่วนรวม การรวมกลุ่มกันในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นจึงมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมตำรวจ ณ โรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดนบ้านภูต่าง อำเภอบ้านโคก จังหวัดอุดรธานี เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2535 ให้ดำเนินการสหกรณ์ในโรงเรียน ตำรวจตระเวนชายแดน

ความเป็นมาของของกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน (ต่อ)

และมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ (นายเสงี่ยม มาหมื่นไวย) ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2534 ให้ส่งเสริมสหกรณ์ให้แพร่หลายไปยังเด็กนักเรียน และต่อมาในปี พ.ศ. 2540 ทรงให้เน้นการพัฒนาระบบบัญชีในโครงการนี้ด้วย

การส่งเสริมและพัฒนาสหกรณ์นักเรียนตามพระราชดำริได้ดำเนินการต่อเนื่องเรื่อยมา โดยได้ยึดถือ วันที่ 7 มิถุนายน ของทุกปี เป็นวันสหกรณ์นักเรียน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้สหกรณ์นักเรียนตามพระราชดำริ ในวันสหกรณ์นักเรียน เป็นประจำทุกปี

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

วัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมสหกรณ์ในโรงเรียน มีดังนี้

1. ฝึกนักเรียนให้อยู่ร่วมกันแบบสังคมประชาธิปไตย

2. ฝึกและส่งเสริมนักเรียนให้มีนิสัย ดังนี้

2.1 ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

2.2 เอื้ออาทรต่อกัน

2.3 มีความขยัน

2.4 มีความซื่อสัตย์

2.5 รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม

3. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และนำไปใช้ในการเป็นสมาชิกสหกรณ์เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่

4. ฝึกนักเรียนให้มีวินัยในการใช้จ่ายเงิน

การบริหารจัดการ

การบริหารกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน อาศัยหลักการและวิธีการสหกรณ์ ดังนี้

วิธีการสหกรณ์

ยึดแนวคิด “รวมตัวกันเพื่อช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

การช่วยตนเอง

1. มีความขยัน
2. รู้จักประหยัด
3. รู้จักพัฒนาตน
4. พาดนหลักพันอบายมุข

การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1. มีความซื่อสัตย์
2. รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวม
3. มีความสามัคคี
4. มีวินัยใช้เหตุผล

หลักการสหกรณ์

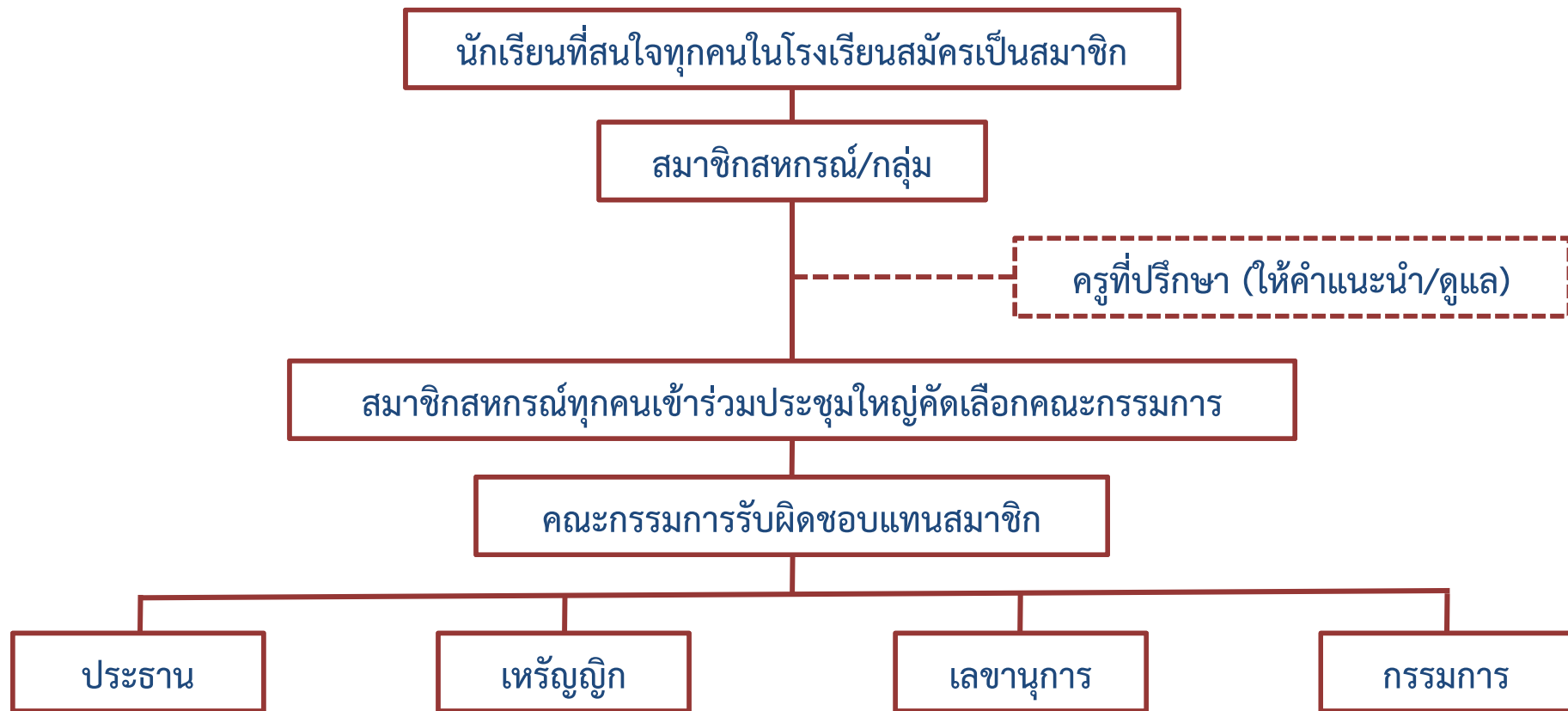
หมายถึง แนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อให้อุดมการณ์สหกรณ์เกิดผลสำเร็จ ประกอบด้วย

1. เปิดรับสมัครสมาชิกทั่วไป และด้วยความสมัครใจ
2. การควบคุมการดำเนินงานยึดตามแนวประชาธิปไตย
3. สมาชิกมีส่วนร่วมในการลงทุน และได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน
4. มีการปกครองตนเองและมีอิสระ
5. การให้การศึกษา การฝึกอบรม และข่าวสาร
6. ความร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์
7. ความห่วงใยต่อชุมชน

การบริหารจัดการ (ต่อ)

โครงสร้างกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน

การบริหารจัดการ (ต่อ)

หน้าที่ของสมาชิกสหกรณ์

1. มีหน้าที่เข้าร่วมประชุมใหญ่ เพื่อ

- ใช้สิทธิในการเลือกตั้งคณะกรรมการ
- ใช้สิทธิในการจัดสรรกำไรสุทธิ
- ใช้สิทธิในการซักถามข้อสงสัยจากคณะกรรมการเกี่ยวกับการบริหารงานสหกรณ์

2. มีหน้าที่ช่วยกันดูแลสภาพแวดล้อมบริเวณสหกรณ์ เช่น เข้าแถวอย่างเป็นระเบียบเมื่อซื้อสินค้า รักษาความสะอาดบริเวณสหกรณ์

3. มีหน้าที่เสนอข้อคิดเห็นที่เห็นว่าสหกรณ์ควรทำเพื่อประโยชน์ของมวลสมาชิก

4. ต้องปฏิบัติตามกฎหรือกติกาของสหกรณ์ที่ได้ปิดประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

การบริหารจัดการ (ต่อ)

หน้าที่ของครูที่ปรึกษา

1. ให้คำแนะนำนักเรียนเป็นสมาชิกกิจกรรมสหกรณ์
2. ช่วยเหลือแนะนำคณะกรรมการกำหนดกฎกติกาในการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์
3. จัดซื้อสินค้าที่มีประโยชน์ต่อนักเรียน และจัดซื้อสินค้าที่กิจกรรมอาหารกลางวันต้องการ
4. ดูแลเก็บรักษาเงินสดในมือคงเหลือประจำวัน
5. ตรวจสอบบันทึกการขายรับ - จ่าย ในสมุดบัญชีรับ - จ่าย
6. เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการดำเนินการประจำเดือน
7. ตรวจสอบการทำงานของคณะกรรมการดำเนินการทุกคน เป็นไปตามที่กำหนดไว้
8. ตรวจสอบจัดทำรายงานรับ - จ่าย ประจำเดือน
9. สอนแนะนำให้นักเรียนสามารถบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีรับ - จ่าย และสามารถทำการปิดบัญชีประจำภาคได้

การบริหารจัดการ (ต่อ)

หน้าที่ของคณะกรรมการ

ประธาน

- เป็นประธานในที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการ
- ตรวจการบันทึกข้อมูลในสมุดบัญชีรับ - จ่าย
- รวบรวมข้อมูลสินค้าที่สมาชิกต้องการซื้อจากกรรมการเพื่อเสนอครูที่ปรึกษา
- ชี้แจงรายรับ - จ่ายประจำเดือนแก่ที่ประชุม
- ทำหน้าที่กรรมการตามที่ได้รับมอบหมาย
- อื่น ๆ ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

เหรัญญิก

- รับมอบเงินค่าขายสินค้าจากกรรมการที่ทำหน้าที่ขายสินค้าประจำวัน
- รับเงินค่าหุ้นและเงินฝากออมทรัพย์จากสมาชิก
- ส่งมอบเงินขายสินค้า และเงินฝากออมทรัพย์และเงินรายได้อื่น ๆ ให้แก่ครูที่ปรึกษาประจำกลุ่มเป็นประจำทุกวัน
- จ่ายเงินค่าใช้จ่ายที่จำนวนเงินน้อย ซึ่งคณะกรรมการลงมติไว้ให้เหรัญญิกจ่ายได้

เลขานุการ

- แจ้งกำหนดวันประชุมประจำเดือนแก่กรรมการทุกคนทราบ
- แจ้งกำหนดวัดประชุมใหญ่ให้สมาชิกทราบ
- จัดบันทึกรายงานประชุมประจำเดือน
- อ่านรายงานการประชุมประจำเดือนให้ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการรับรอง
- จัดทำรายงานรับ - จ่ายประจำเดือน
- ทำหน้าที่กรรมการตามที่ได้รับมอบหมาย
- อื่น ๆ ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

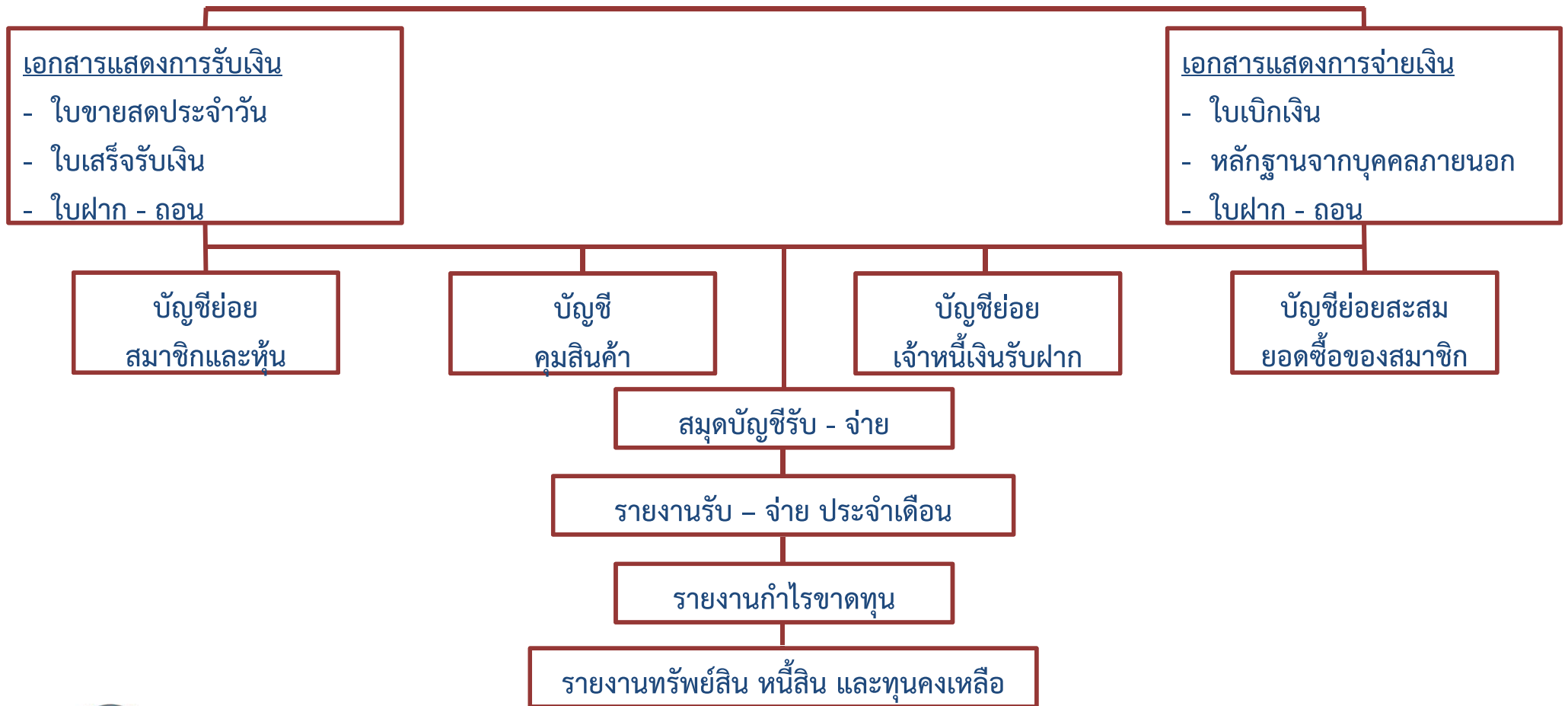
กรรมการ

- เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการประจำเดือน
- ทำหน้าที่ขายสินค้าประจำวันและจดบันทึกใบขายสดประจำวัน
- จัดเรียงสินค้าให้เป็นหมวดหมู่สะดวกต่อการหยิบขายให้ลูกค้า
- ตรวจนับสินค้าคงเหลือ
- จัดบันทึกยอดซื้อสะสมของสมาชิกเป็นประจำทุกวัน
- จัดรายชื้อสินค้าที่สมาชิกต้องการซื้อ แต่ไม่มีสินค้าขาย ให้ประธานแจ้งครูที่ปรึกษา
- บันทึกบัญชีคุมสินค้า
- อื่น ๆ ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมอบหมาย

การบันทึกบัญชี

แผนผังแสดงการบันทึกบัญชี

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

เอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชี

1 บันทึกบัญชีประจำวัน

1.1 เอกสารการรับเงิน ได้แก่

- ใบรับเงินค่าหุ้น - ใบขายสดประจำวัน
- ใบเสร็จรับเงิน
- ใบฝาก - ถอน ช่องรับฝากเงิน

1.2 เอกสารแสดงการจ่ายเงิน

- ใบเบิกเงิน
- ใบฝาก - ถอน ช่องถอนเงินฝาก
- หลักฐานที่ได้รับจากภายนอก แสดงการจ่ายเงิน เช่น จ่ายค่าสินค้า เป็นต้น

2 บันทึกรายงานประจำเดือน

รายงานรับ - จ่าย ประจำเดือน

3 บันทึกรายงานประจำภาค

- รายงานรับ - จ่าย ประจำภาค
- รายงานกำไรขาดทุน
- รายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนคงเหลือ

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

สมุดบัญชี สมุดบัญชีรับ - จ่าย ใช้สำหรับบันทึกบัญชีทุกสิ้นวัน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน

รับ	จ่าย	เงินสดคงเหลือ
<ul style="list-style-type: none">- ขายสินค้าสมาชิกและอื่น ๆ- ขายสินค้าอาหารกลางวัน- รับเงินค่าหุ้น- รับเงินฝากออมทรัพย์- ถอนเงินฝากธนาคาร- ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร	<ul style="list-style-type: none">- ซื้อสินค้า- ซื้อผลผลิตทางการเกษตร- จ่ายคืนค่าหุ้น- จ่ายคืนเงินฝากออมทรัพย์- นำเงินฝากธนาคาร- ค่าหีบห่อ	ให้เขียนจำนวนเงินสดคงเหลือ <u>ได้จากเงินสดคงเหลือของวันก่อน</u> <u>บวก รวมรับ หัก รวมจ่าย เป็น</u> <u>เงินสดคงเหลือประจำวัน</u>

ทั้งนี้ ผู้เก็บรักษาเงินสดจะต้องตรวจนับจำนวนเงินให้ถูกต้องตรงตามบัญชี และลงลายมือชื่อไว้ด้วย

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

บัญชีย่อยต่าง ๆ

1. บัญชีย่อยสมาชิกและหุ้น

ใช้สำหรับบันทึกรายการคুমยอดที่จำเป็น ได้แก่ บันทึกค่าหุ้นรายคน เมื่อ รับเงินค่าหุ้น จ่ายคืนค่าหุ้น เงินหุ้นคงเหลือ

2. บัญชีย่อยเจ้าหนี้เงินรับฝาก

บันทึกรายการเคลื่อนไหวของเงินรับฝากของแต่ละคน เมื่อ รับเงินฝาก จ่ายคืนเงินรับฝาก ยอดคงเหลือ

3. บัญชีคุมสินค้า

มี 2 แบบ ให้เลือกใช้แบบใดแบบหนึ่ง
3.1 บัญชีคุมสินค้านรายหน่วย บันทึกเมื่อ รับสินค้า ขายสินค้า ยอดสินค้าคงเหลือ
3.2 บัญชีคุมสินค้า บันทึกเมื่อได้รับสินค้า โดยคำนวณหายอดซื้อทั้งหมดว่าจะขายได้ จำนวนเงินเท่าใด

4. บัญชีสะสมยอดซื้อของสมาชิก

บันทึกยอดซื้อของสมาชิกจากใบขายสดประจำวัน เมื่อสิ้นวันเพื่อสะสมยอดซื้อของสมาชิก ว่าตลอดระยะเวลาตั้งแต่ต้นภาคเรียนจนสิ้นสุดภาคเรียน สมาชิกแต่ละคน มียอดซื้อจำนวนเท่าใด เพื่อนำมาคำนวณเงินเฉลี่ยคืน หากมีการจัดสรรกำไรสุทธิเป็นเงินเฉลี่ยคืน

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

การจัดทำบัญชีกลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ มีดังนี้

1. การบันทึกบัญชีประจำวัน

2. การปิดบัญชีประจำเดือน

3. การปิดบัญชีประจำภาคเรียน

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

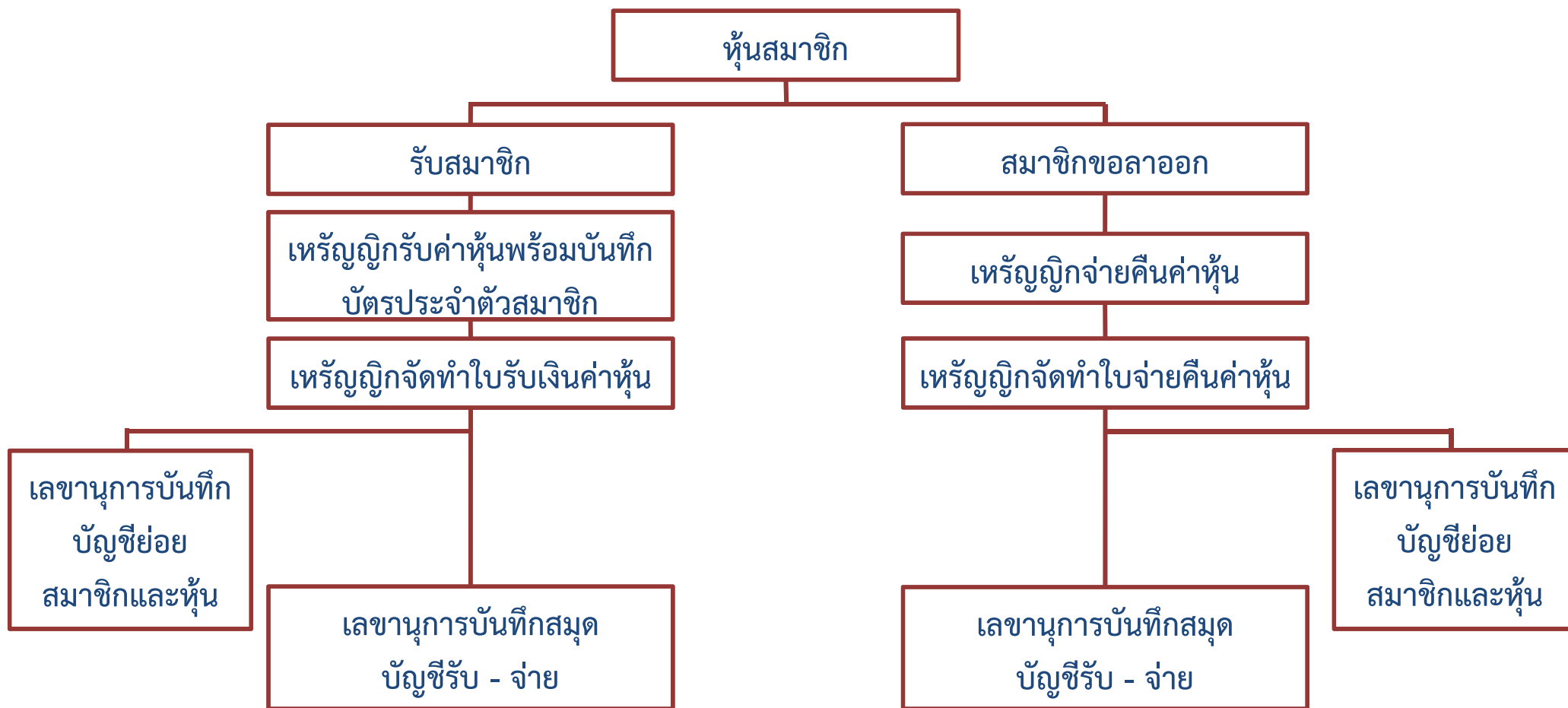
การบันทึกบัญชีประจำวัน ตามลักษณะกิจกรรมของกลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ มีดังนี้

1. รับเงินค่าหุ้นของสมาชิก
2. รับเงินบริจาค
3. ซื้อสินค้ามาจำหน่าย
4. ซื้อผลผลิตการเกษตร
5. ขายสินค้า
6. เงินฝากออมทรัพย์
7. การนำเงินฝากธนาคาร
8. การถอนเงินฝากธนาคาร
9. ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร
10. การจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
11. การจ่ายคืนค่าหุ้น

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

1. รับเงินค่าหุ้นของสมาชิก มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

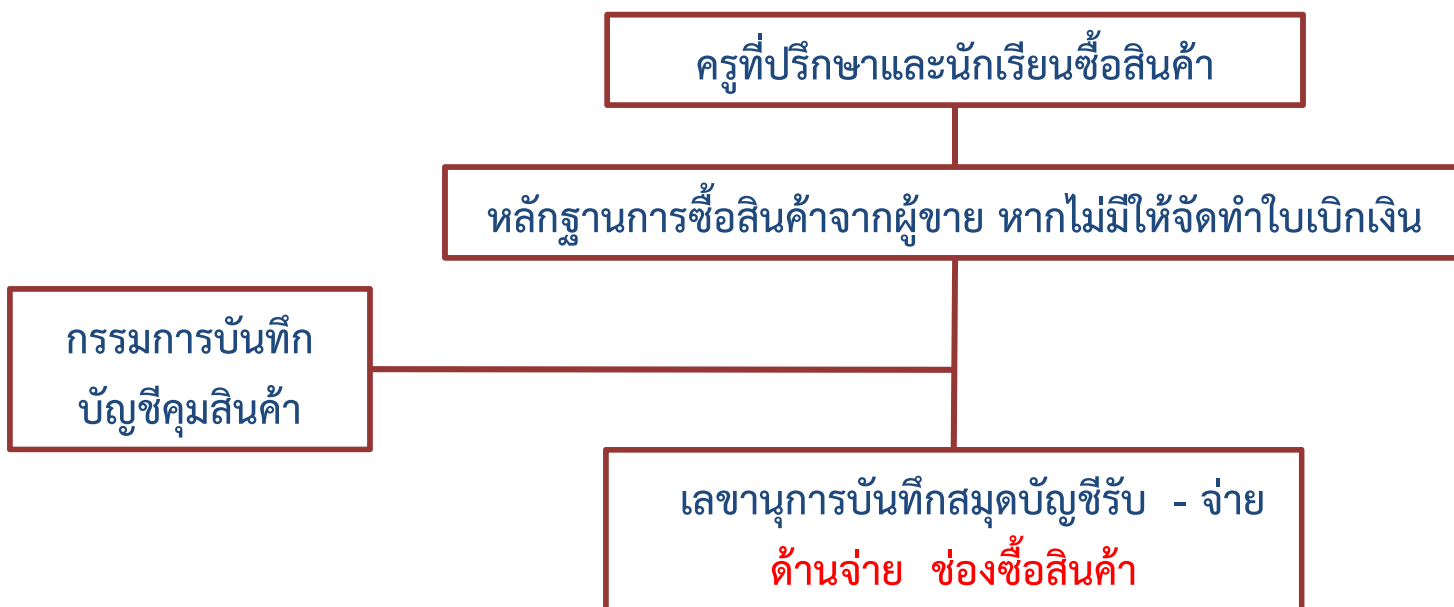
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

2. รับเงินบริจาค มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

3. ซื้อสินค้ามาจำหน่าย มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

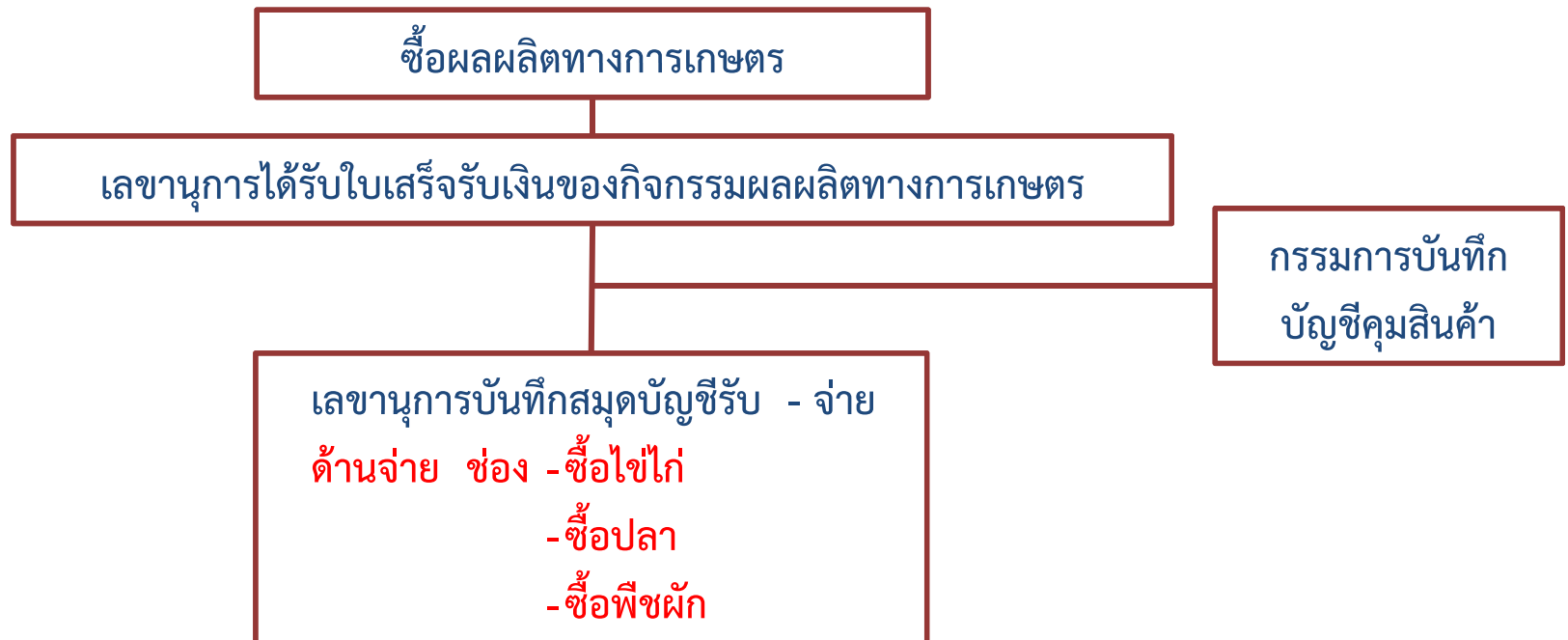

ข้อสังเกต การจัดเรียงสินค้าที่ซื้อมาไว้เพื่อขาย ควรเรียงให้เป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการหยิบขาย และตรวจนับสินค้าคงเหลือ เช่น เรียงลำดับ ของเก่าอยู่หน้าของใหม่ ของใหญ่ไว้ล่างบของเล็กไว้บน ของกินไว้บน ของใช้ไว้ล่าง เป็นต้น

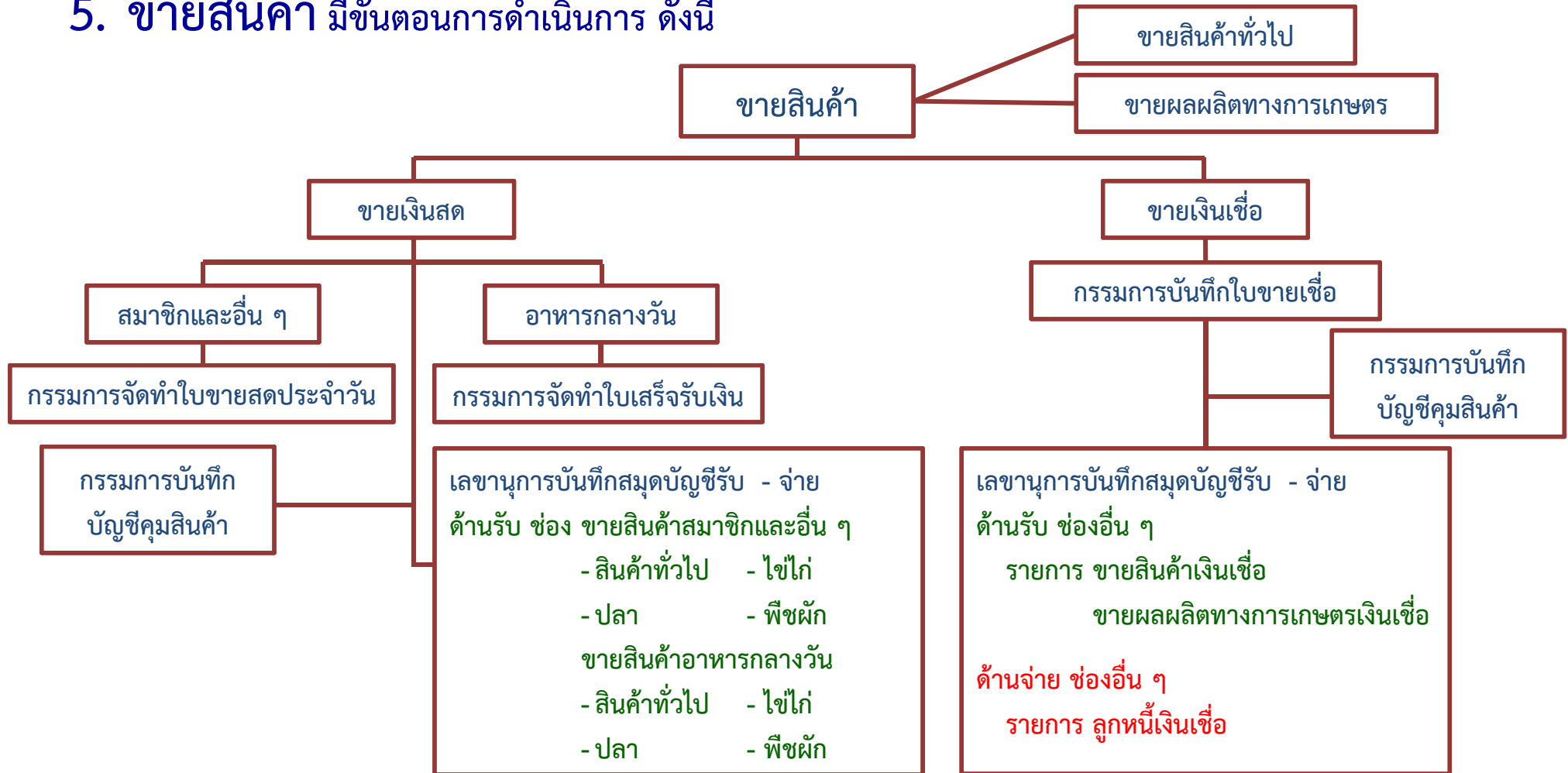
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

4. **ซื้อผลผลิตทางการเกษตร** หมายถึง กรณีกลุ่มผลิตทางการเกษตร เช่น กลุ่มกิจกรรมเลี้ยงไก่ไข่ กลุ่มกิจกรรมเลี้ยงไก่เนื้อ กลุ่มกิจกรรมปลูกพืชผัก กลุ่มกิจกรรมเลี้ยงปลา ฯลฯ เป็นต้น นำผลผลิตของกลุ่มส่งให้กิจกรรมสหกรณ์เป็นผู้ขาย โดยกลุ่มกิจกรรมผลิตทางการเกษตรกำหนดราคาของกลุ่มต้องการ กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์ก็จะจ่ายเงินค่าซื้อผลผลิตให้กิจกรรมผลิตทางการเกษตร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

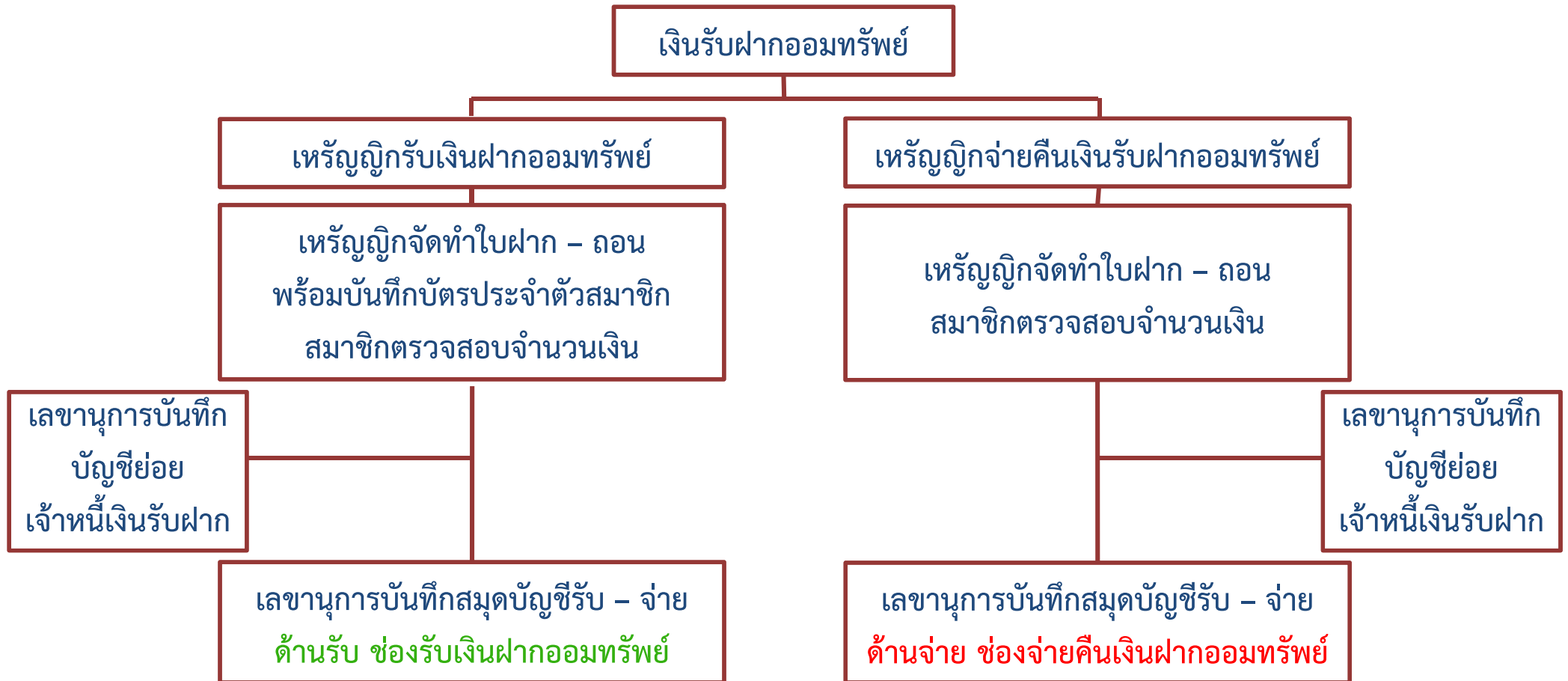
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

5. ขายสินค้า มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

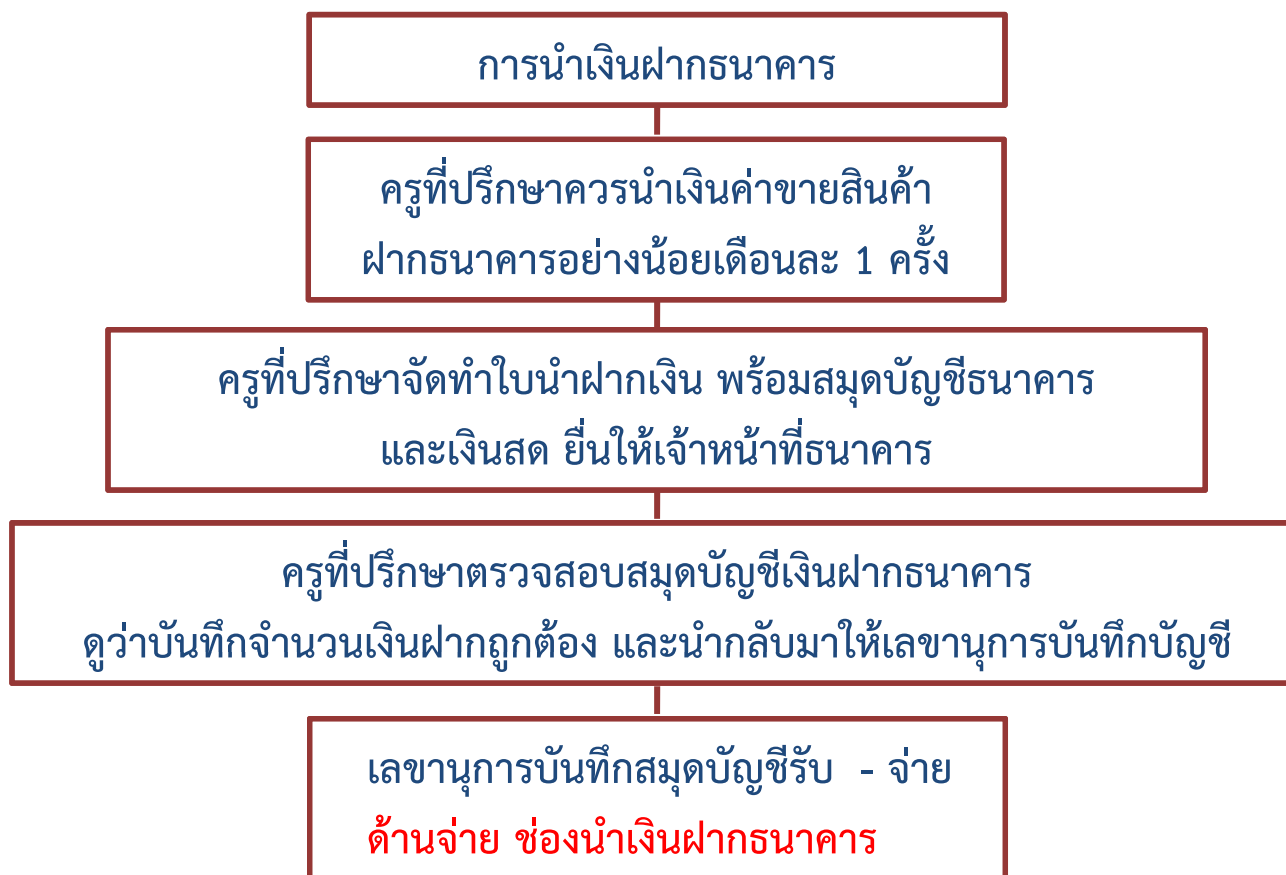
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

6. เงินรับฝากออมทรัพย์ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

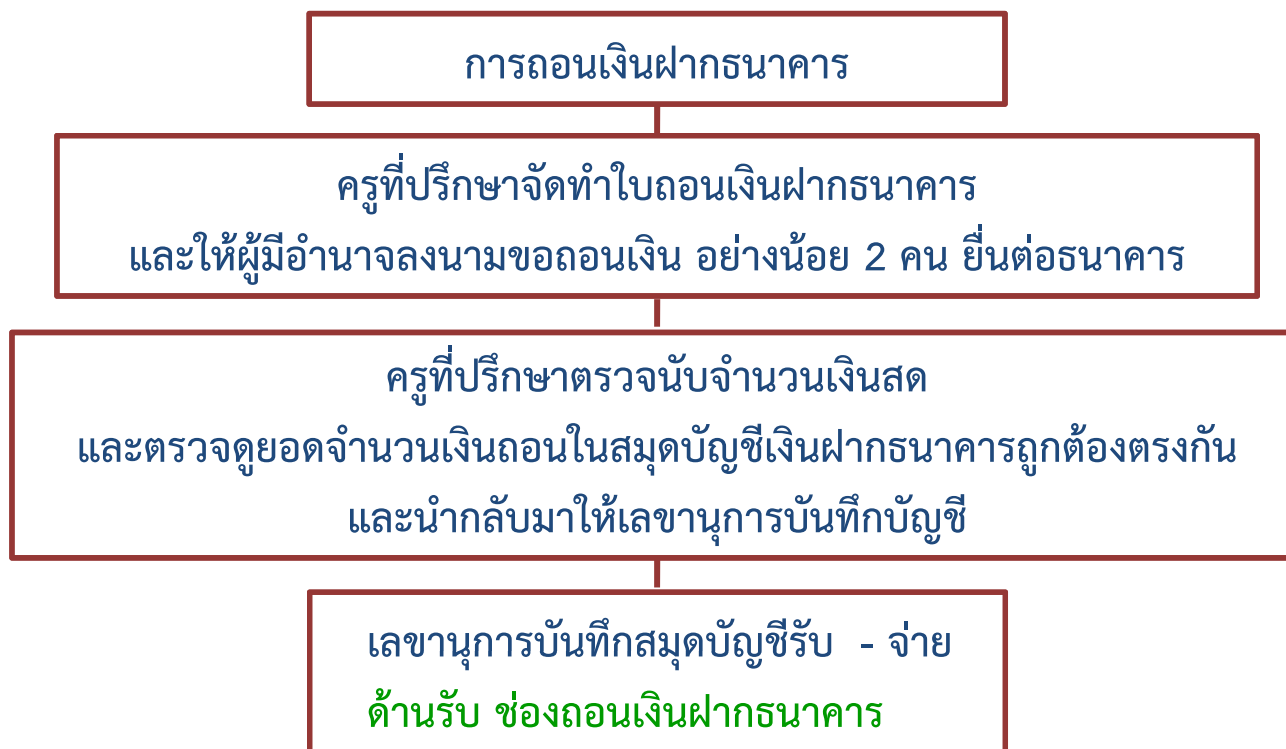
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

7. การนำเงินฝากธนาคาร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

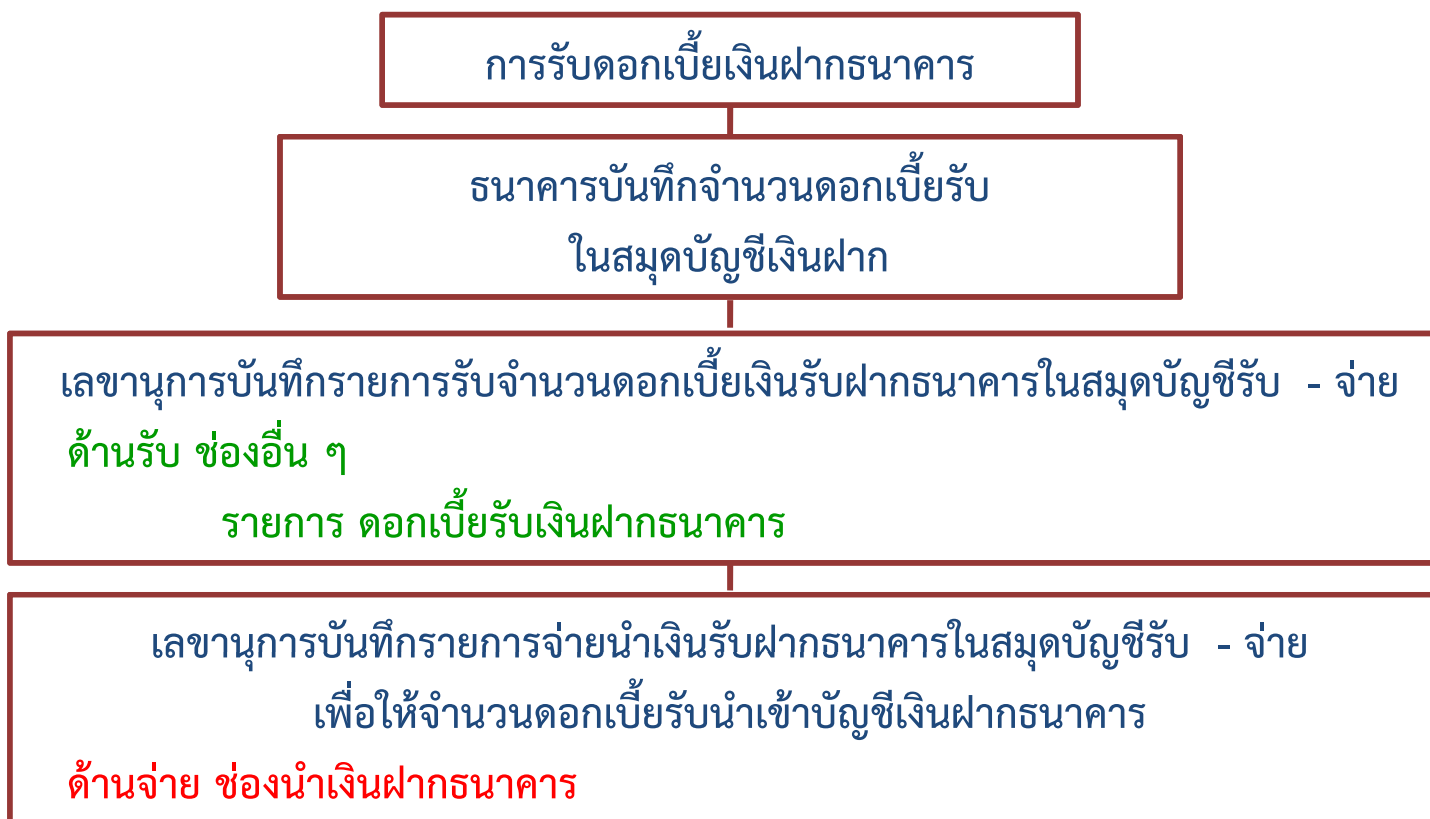
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

8. ถอนเงินฝากธนาคาร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

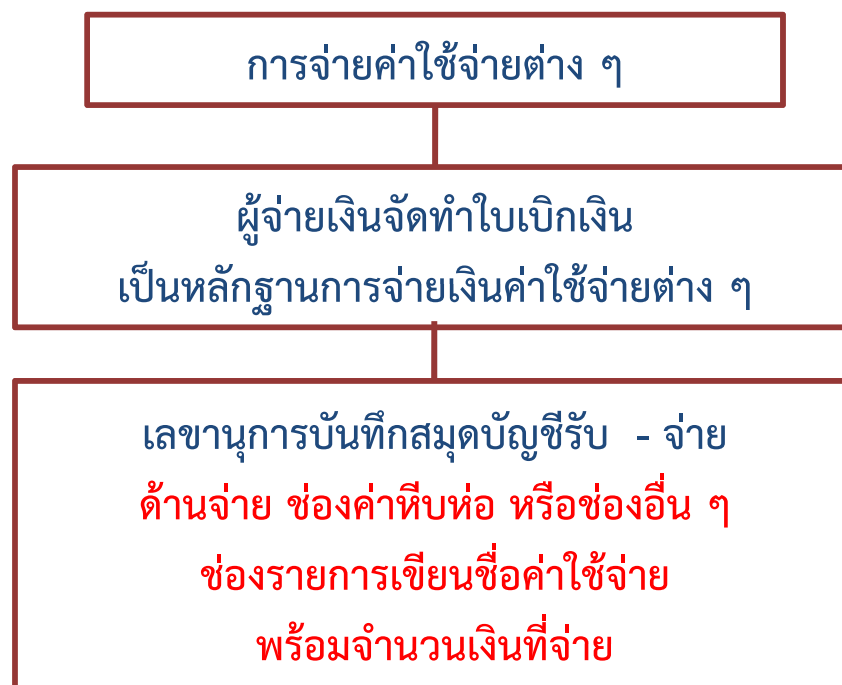
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

9. ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

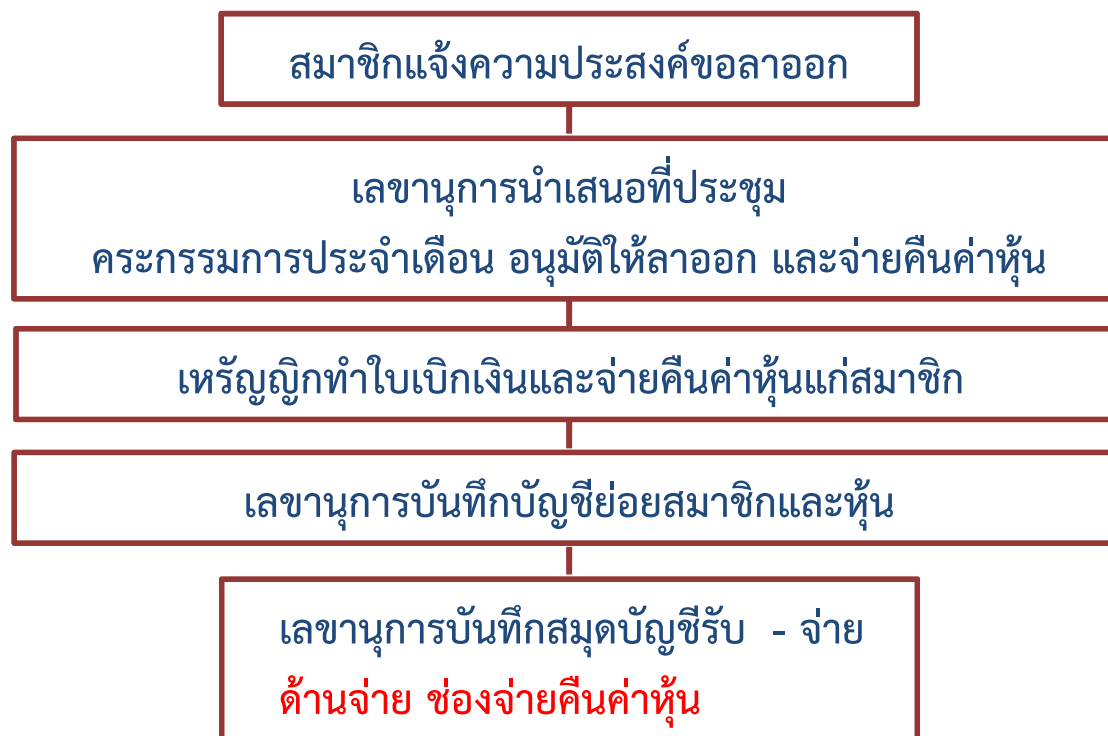
การบันทึกบัญชี (ต่อ)

10. การจ่ายค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

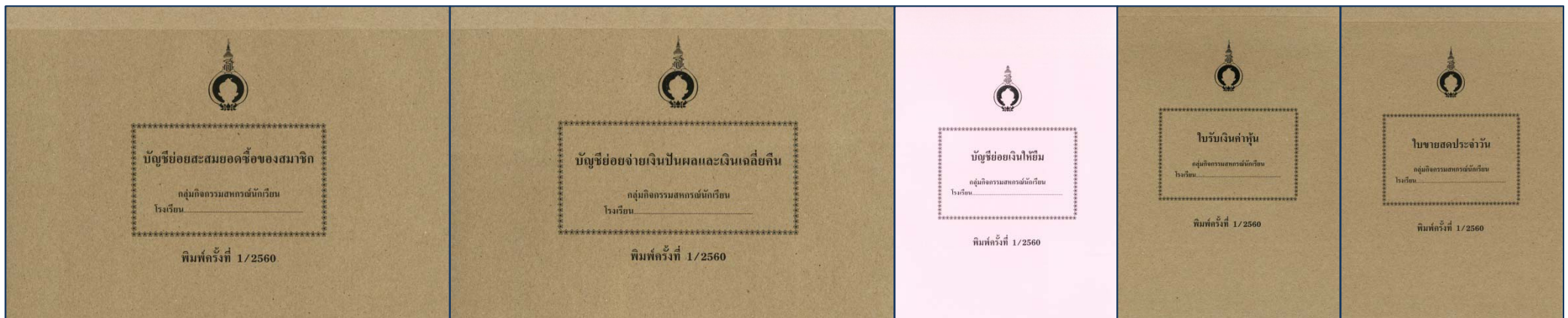

การบันทึกบัญชี (ต่อ)

11. การจ่ายคืนค่าหุ้น มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

เอกสารแบบพิมพ์ สมุดบัญชี และคู่มือ

เอกสารแบบพิมพ์ สมุดบัญชี และคู่มือ (ต่อ)

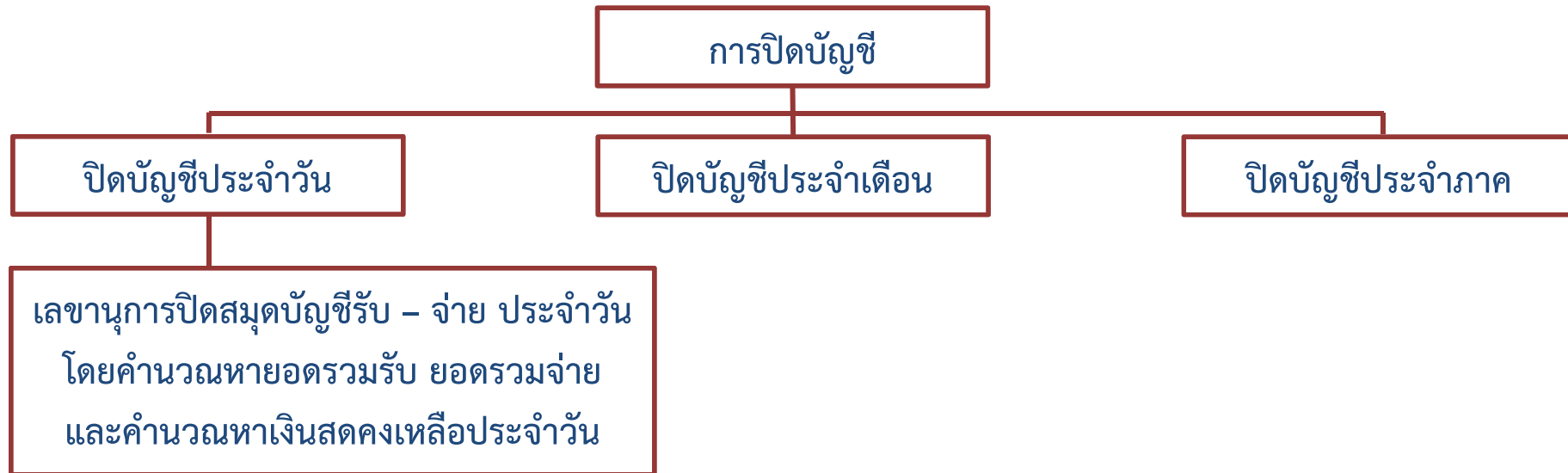

เอกสารแบบพิมพ์ สมุดบัญชี และคู่มือ (ต่อ)

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

การปิดบัญชี แสดงได้ตามผัง ดังนี้

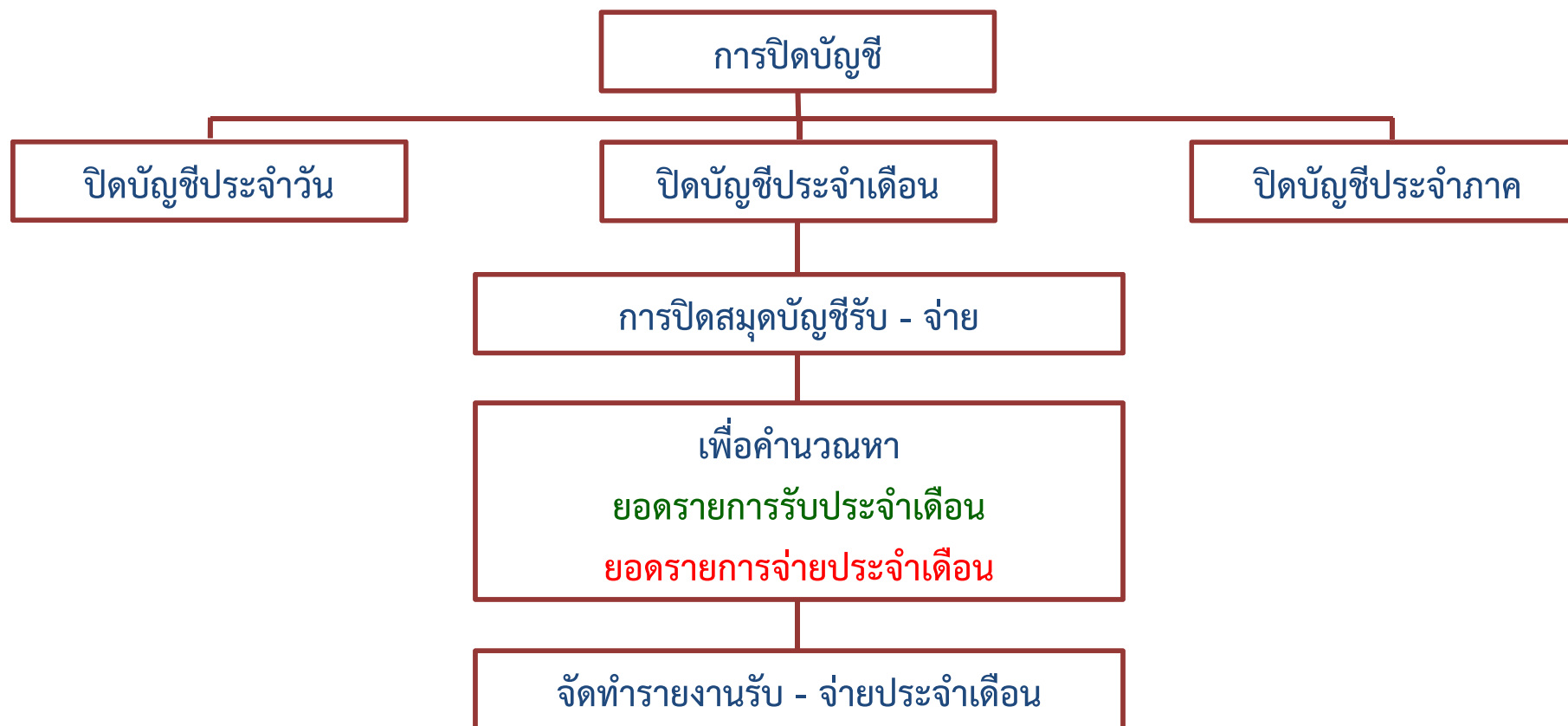

การหาเงินสดคงเหลือประจำวันจากสมุดบัญชีรับ - จ่าย หาโดยการนำเงินสดคงเหลือของวันก่อน **บวก** กับยอดรวมรับประจำวัน แล้ว **หัก** ด้วยยอดรวมจ่ายประจำวัน

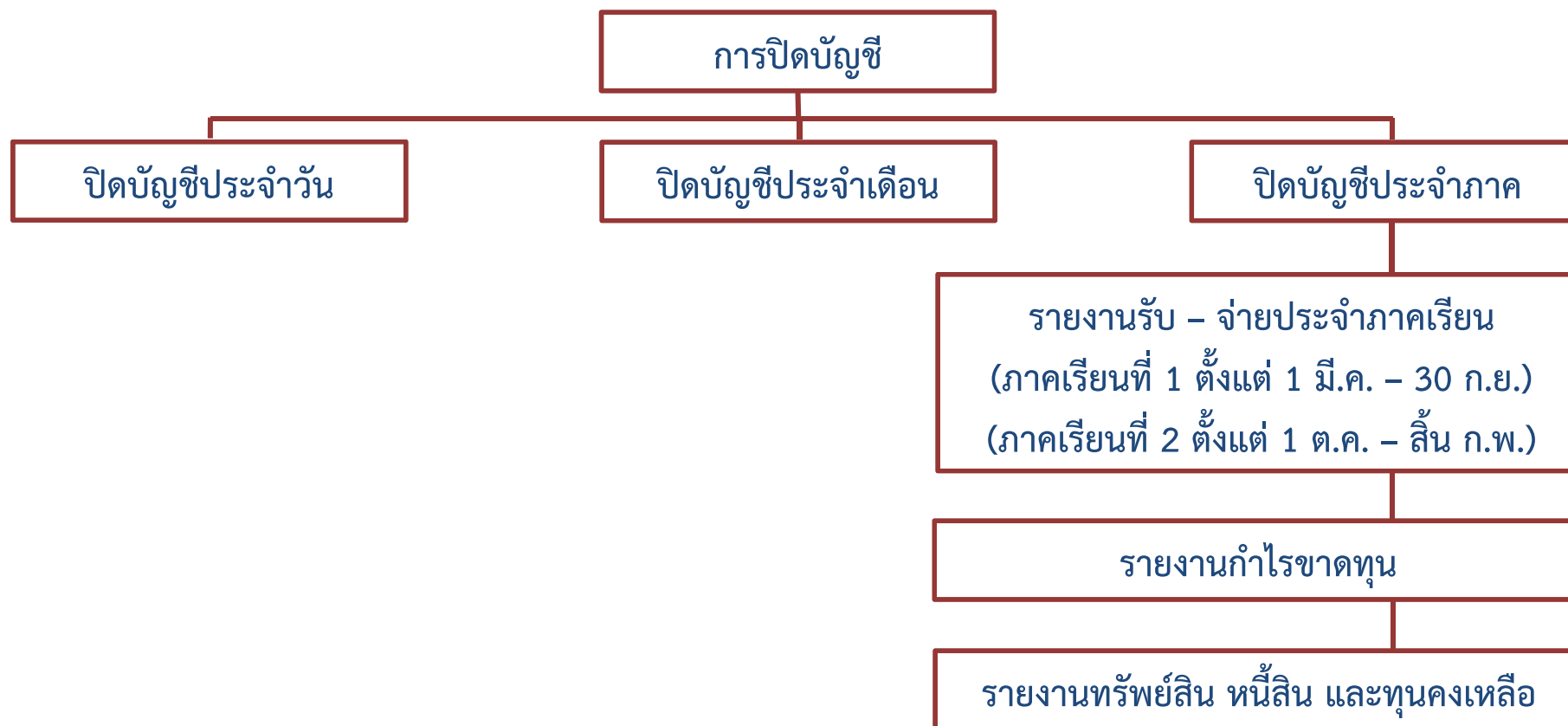
การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

การปิดบัญชี แสดงได้ตามผัง ดังนี้

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

การปิดบัญชี แสดงได้ตามผัง ดังนี้

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

วิธีดำเนินการปิดบัญชีประจำภาคเรียน

- 1 แต่งตั้งคณะกรรมการการตรวจนับสินค้าคงเหลือ ณ วันปิดภาคเรียนอย่างน้อย 3 คน เพื่อช่วยกันตรวจนับสินค้าคงเหลือ โดยใช้หลักฐาน คือ ใบตรวจนับสินค้าคงเหลือ
- 2 จัดทำรายงานรับ – จ่ายประจำภาคเรียน เป็นการเก็บยอดสะสมรายรับ รายจ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นภาคเรียน จากสมุดบัญชีรับ – จ่าย ว่าประกอบด้วยรายการรับอะไรบ้าง จำนวนเงินเท่าใด และรายการจ่ายอะไรบ้าง จำนวนเงินเท่าใด โดยนำมากรอกลงในแบบฟอร์มรายงานรับ – จ่าย ประจำภาคเรียน
- 3 จัดทำรายงานกำไรขาดทุน เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าเป็นรอบระยะเวลาตั้งแต่วันเริ่มต้นเปิดภาคเรียนจนถึงวันปิดภาคเรียน กิจกรรมสหกรณ์ดำเนินงานมีผลกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเงินเท่าใด
- 4 จัดทำรายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนคงเหลือ เป็นการจัดทำรายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนคงเหลือ ณ วันปิดภาคเรียน เพื่อแสดงให้เห็นทราบว่าเป็นกิจกรรมสหกรณ์ มี สินทรัพย์ ได้แก่ เงินสด เงินฝาก เงินฝากธนาคาร และสินค้าคงเหลือ มีอยู่เป็นจำนวนเท่าใด หนี้สิน ได้แก่ เจ้าหนี้เงินรับฝาก (คือเงินรับฝากของสมาชิก) มีอยู่เป็นจำนวนเท่าใด ทุน ได้แก่ เงินค่าหุ้นของสมาชิก เงินทุนรับบริจาค มีอยู่เป็นจำนวนเท่าใด และแสดงให้เห็นว่ากำไรสุทธิได้ถูกจัดสรรแบ่งปันเป็นรายการอะไรบ้าง จำนวนเงินเท่าใด

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

การจัดทำรายงานรับ - จ่าย ประจำปีภาคเรียน

กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์

โรงเรียน.....

รายงานรับ - จ่าย

ประจำปีภาคเรียนที่/..... ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....

รวมรับ	จำนวนเงิน	รวมจ่าย	จำนวนเงิน
ขายสินค้าสมาชิกและอื่น ๆ		ซื้อสินค้าทั่วไป	
ขายสินค้าอาหารกลางวัน		ซื้อไข่ไก่	
รับค่าหุ้		ซื้อปลา ซื้อพืชผัก	
รับเงินฝากออมทรัพย์		จ่ายคืนค่าหุ้	
ถอนเงินฝากธนาคาร		จ่ายคืนเงินฝากออมทรัพย์	
รับเงินบริจาค		นำเงินฝากธนาคาร	
รับชำระลูกหนี้เงินเชื่อ		ค่าหีบห่อ	
ดอกเบี้ยรับเงินฝากธนาคาร		ค่าพาหนะ	
ขายสินค้าเงินเชื่อ		จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์	
ขายผลผลิตการเกษตรเงินเชื่อ		จ่ายโบนัส เฉลี่ยคืน ปันผล	
		ลูกหนี้เงินเชื่อ	
รวมรับ		รวมจ่าย	
เงินสดคงเหลือยกมา		เงินสดคงเหลือยกไป	
รวม		รวม	

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

การจัดทำรายงานกำไรขาดทุน ประจำปีภาคเรียน

กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์	
โรงเรียน.....	
รายงานกำไรขาดทุน	
ประจำปีภาคเรียนที่/..... ตั้งแต่วันที่..... ถึงวันที่.....	
รายได้ประกอบด้วย	บาท
ขายสินค้าสมาชิกและอื่น ๆ
ขายสินค้าอาหารกลางวัน
ขายสินค้าเงินเชื่อ
ขายผลผลิตการเกษตรเงินเชื่อ
ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร
รวมรายได้
ค่าใช้จ่ายประกอบด้วย	
1. ต้นทุนขายสินค้า	
สินค้าคงเหลือต้นภาคเรียนที่/.....
บวก ซื้อสินค้า
หัก สินค้าคงเหลือปลายภาคเรียนที่/.....
2. ค่าใช้จ่ายอื่น	
ค่าหีบห่อ
ค่าพาหนะ
จ่ายดอกเบี้ยเงินฝากออมทรัพย์
รวมค่าใช้จ่าย
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

การจัดทำรายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนคงเหลือ ประจำปีภาคเรียน

กลุ่มกิจกรรมสหกรณ์

โรงเรียน.....

รายงานทรัพย์สิน หนี้สิน และทุนคงเหลือ

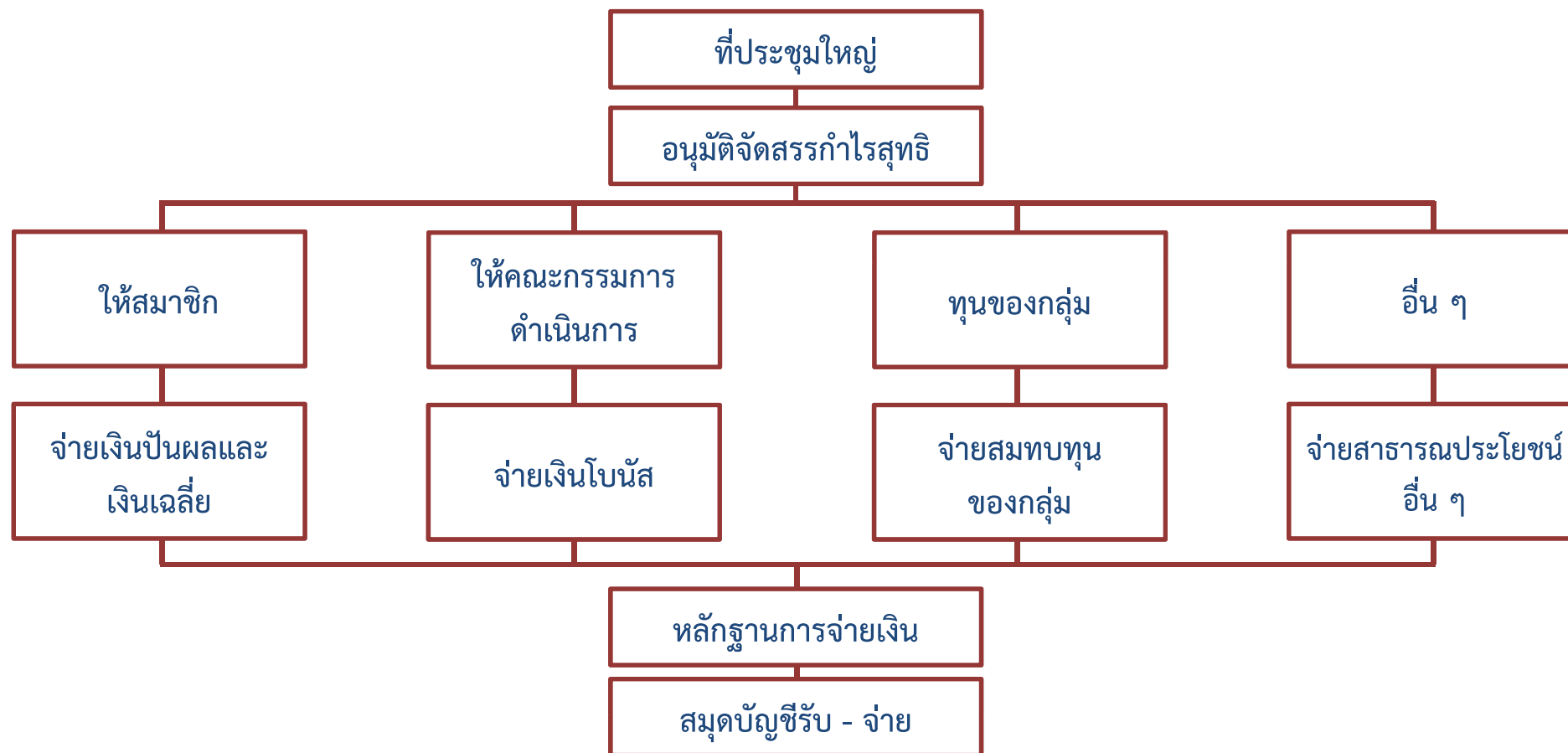
ณ วันที่.....

ทรัพย์สิน	บาท	หนี้สินและทุน	บาท
<u>ประกอบด้วย</u>	หนี้สิน	
เงินสดคงเหลือ	<u>ประกอบด้วย</u>	
เงินฝากธนาคารคงเหลือ	เจ้าหนี้เงินรับฝากออมทรัพย์คงเหลือ
ลูกหนี้เงินเชื่อคงเหลือ
สินค้าคงเหลือ	รวมหนี้สิน
.....	ทุนของกลุ่ม	
		<u>ประกอบด้วย</u>	
		ทุนเรือนหุ้นคงเหลือ (เงินค่าหุ้นสมาชิก)
		ทุนของกลุ่มคงเหลือ
		กำไรสุทธิประจำปีภาคก่อนคงเหลือ
		กำไรสุทธิประจำปีภาค
		รวมทุนของกลุ่ม
รวมทรัพย์สิน	รวมหนี้สินและทุน

การปิดบัญชี/การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี (ต่อ)

การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

สรุป

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระอัจฉริยภาพในการพัฒนาบุคลากรตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อเตรียมความพร้อมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของประเทศและของโลก เด็กและเยาวชนสามารถใช้ปัญญาในการเชื่อมโยงความรู้ให้เข้ากับการปฏิบัติหรือให้เกิดทักษะที่จะนำไปใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ชัดประการหนึ่ง คือ ทรงริเริ่มให้มีการจัดการเรียนการสอนการทำบัญชีในโรงเรียนมาเป็นเวลาเกือบ 20 ปี ทรงเป็นองค์จุดประกายทางความคิดให้เห็นความสำคัญในการทำบัญชี ซึ่งจะเป็นแรงบันดาลใจให้เด็กและเยาวชนมีการเรียนวิชาบัญชีในระดับสูงต่อไป เปิดทางชีวิตให้เขาเหล่านั้นสามารถเข้าสู่โลกกว้างด้วยวิชาชีพบัญชี

สรุป (ต่อ)

เกือบ 20 ปีที่ผ่านมา กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ได้ร่วมสนองงานตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยร่วมในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนฯ โดยส่งเสริมให้ครูและนักเรียนผู้รับผิดชอบกิจกรรมสหกรณ์นักเรียน ได้มีความรู้และเข้าใจในเรื่องหลักการสหกรณ์ พัฒนาโรงเรียนให้สามารถจัดการเรียนการสอนการทำบัญชีสหกรณ์ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นกิจกรรมร้านค้า เกษตร ออมทรัพย์ และโครงการอาหารกลางวัน สามารถบันทึกบัญชีของกิจกรรมสหกรณ์แต่ละผลผลิตได้ถูกต้อง ช่วยเด็กและเยาวชนได้ฝึกหัดด้านบัญชีและการคิดคำนวณ นอกจากนี้ ยังได้เรียนรู้การบันทึกบัญชีต้นกล้า เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันตนเองและขยายผลไปยังผู้ปกครองและชุมชนต่อไป

สรุป

นางศิริณี แขวงโสภา
ประพันธ์ถวายในนามกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
จัดพิมพ์ในหนังสือคู่มือการจัดทำบัญชี
ในโรงเรียนโครงการตามพระราชดำริ
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี
กันยายน 2556

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์

หน้าใสใสด้วยวัยเยาว์เหล่านุ่นน้อย
ฝึกลายลมจอดลงตรงมรรคา
เปลี่ยนผู้ด้อยเป็นผู้ได้ในหลายมิติ
ต่างร่วมด้วยช่วยพัฒนา “คน”
กรมตรวจบัญชีสหกรณ์
ฝึกบัญชีรับ-จ่ายให้นักเรียน
เด็กได้เรียนได้รู้ค่าความเป็นคน
รู้ทั้งหลักโภชนาอนามัย
ลืบทว่าปีที่ได้ถวายงาน
องค์สยามบรมราชกุมารี
ขอถวายปฏิญาณต่อผ่านฟ้า
ชีวิตนี้พลีพร้อมน้อมใจภักดิ์

ตั้งแถวคอย “แมงปอเงิน” เหมินเวหา
ทรงนำพาความเอมอิมปริ้มกมล
พระราชดำริผ่านหน่วยงานประสานผล
สร้างอาชีพคลายขัดสนได้เล่าเรียน
ร่วมสอนร่วมสร้างทางชีวิตเขียน
รู้หอมแรงเพียงสร้างวินัย
เสมือนได้ตัวตนที่กำเนิดใหม่
รู้วิจัยวิเคราะห์ฐานการบัญชี
ใต้บุญญาธิการพระทรงศรี
ก่อกุศลแก่ชีวิมีค่านัก
ปวงเทพไท้เทวาจงประจักษ์
จะจงรักภักดีชั่วนิรันดร์

กองประสานงานโครงการพระราชดำริ

ขอบคุณและสวัสดี

